

[istanbul'da D-8'in 20'nci Kurulu Yl Dnm Toplantı](#)

Saadet Partisi Genel Başkan Karamollaolu, D-8'in 20'nci kurulu yıl dnm dolayısıyla, aralarında 11'inci Cumhurbaşkan Abdullah Gül'ün de bulunduğu, yetmiş iki temsilcileriyle iftarda bir araya geldi.

Aran Haber Agency: Saadet Partisi Genel Başkan Karamollaolu: 'D-8 İnkaları mthi bir gün, mthi bir potansiyel'.

raan Saray'nda düzenlenen programda konuşulan Karamollaolu, D-8'lerin konuşulduğu bir yerde Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın anmadan geçmeyeceğini, D-8'in merhum Erbakan'ın stin inan ve abasının bir sonucu olduğunu söyledi.

D-8'lerin nemini anlamak için sahip olduğu potansiyele bakmakta fayda olduğunu ifade eden Karamollaolu, şu bilgileri verdi:

Daha iyi anlaşılabilir diye birkaç rakam vermek istiyorum. D-8 yesi İnkalar, "dnyann kantlanm petrol" rezervlerinin yüzde 15.4'ne, kantlanm doğalgaz rezervlerinin ise yüzde 22.5'ine sahiptir. Dnyadaki yıllık petrol rezervinin yaklaşık yüzde 12'sini, doğalgaz rezervinin ise yüzde 11'ini yine D-8 İnkaları yapmaktadır. Ayrıca bor, krom, gibi stratejik maden rezervlerinin büyük orunlu bu İnkaların bünyesinde bulunmaktadır.

Ama hepsinden nemlisi insan. D-8 İnkaları 1 milyara yaklaan nüfusu ve 7,5 milyon kilometrekareyi kapsayan coğrafyası ile mthi bir gün, mthi bir potansiyel.

Trkiye'de Avrupa Birliği Serbest Ticaret Bölgesi' var da, D-8 İnkaları serbest ticaret bölgesi neden olmasın?" diye soran Karamollaolu, siyasi bir birlik olan Avrupa Birliği'nin, ilk temellerinin ekonomik ortaklıklarla atıldığını kaydetti.

Karamollaolu, btn Ortadoğu ve slam dnyasının güçlenmesi altında olduğunu belirterek, etnik ve mezhep farklılıklarını tahrik edilerek paralanmak istenen 22 İnkaların tamamının slam İnkaları olduğunu aktardı.

'Cumhurbaşkan Gül: 'Filistin meselesi problemlerin en arkasına kaydı'. 11

Toplantıda konuşulan 11'inci Cumhurbaşkan Abdullah Gül de eski Babakanlardan Necmettin Erbakan'ın böyle bir inisiyatif almaması, böyle bir kuruluşa gereketirme amacının takdire ayan olduğunu, bu almayı gereketirmek için o dnm bu grevin kendisine verildiğini söyledi.

Gül, problemlerin çok arttığını ve artmaya devam edeceğini ifade ederek, şöyle konuştu:

sene önce slam dnyasının en nemli meselesi Filistin'di, 1997 yılında Filistin'in 30. yıl dnmıydı. 20 Aradan 20 sene geçtikten sonra, Filistin meselesi 50'nci yıl dnmı yaanmasna rağmen Filistin meselesi problemlerin en arkasına kaydı, bugün en az 4 slam İnkalarında i sava var. Problemler atılmayla değil diyalogla çözümlenmelidir. Bu maliyetlerin hibiri denmezdi ve bu noktaya gelmezdi. Filistin Haziran'ın 5'inde ıgal edilmişti, baktım ne Trkiye'de ne bir mevzu, ne herhangi bir gazetede ciddi bir konu ama ne yazık ki yabancı gazetelerde sayfa sayfa ıgalin ne olduğu ıgalle ilgili raporlar buralarda çıktı.

Suriye'de, Libya'da problemlerin olduğunu belirten Gül, "Yetmiyormu gibi ramazan ayının ilerisinde kriz

lkelerinde yaanan ok byk bir gerginlik, ambargo uygulayacak kadar birbirlerine kar iin ciddilemesi hepsi ayn rktan, ayn dinden hatta akraba olan birbirleriyle aile balar olan topluluklar, mit ederim ki bu .kriz daha uzamadan diyalogla en azndan, siyasetle zlr." dedi

.D-8 Genel Sekreteri Mousavi: Ama: bar, diyalog, ibirlii, adalet, eitlik ve demokrasiyi tevik etmektir

D-8 Genel Sekreteri Seyid Ali Mohammed Mousavi ise yapt konumada, rgtn kurucu nderi Prof. Dr. Necmettin Erbakan'n asil vizyonu nda D-8'in, bar, diyalog, ibirlii, adalet, eitlik ve demokrasiyi tevik .etmeyi amaladn belirtti

Mousavi, son 20 ylda D-8'in, dnyann umut verici ticari ve ekonomik bloklarndan biri olarak ne ktn :belirterek, yle devam etti

D-8, 1,1 milyardan fazla vatandayla dnya nfunun yzde 15'ini oluturan, 3,7 trilyon dolarn zerinde bir" toplam gayri safi yurt ii haslaya sahip olan, 693 milyar dolarn zerinde ihracat hacmiyle dnya ticaretinden yzde 4 orannda pay alan, kendi iinde 100 milyar dolar ticaret yapan ve yllk bazda yzde 6 orannda byyen benzersiz bir ekonomik topluluktur. Bu etkileyici ekonomik byme performansna paralel olarak, lkelerin kii bana den milli geliri yllar iinde artm, 1997'de 2,207 dolar iken 2016'da 4,645 dolara ykselmitir. Bu, ye devletlerin halklarnn yaam standartlarndaki genel iyilemenin gl bir gstergesi olmutur. D-8, gen ve dinamik nfunu, gl ekonomik bymesi, gl ticaret ilikleri ve sanayi, tarm, turizm, ulam ve enerji gibi stratejik sektrlerde ibirlii yapma arzusu ile baarsn gelecee tamaya ".hazrlanmaktadr

Toplantda, Pakistan'n Ankara Bykelisi Sohail Mahmood ve ran'n Ankara Bykelisi Mohammed Ebrahim .Taherian da konuma gerekletirdi

Organizasyona, eski bakanlar, milletvekilleri, gazetecileri, sivil toplum kurulular ve D-8'e ye devletlerin .temsilcileri katld

D- 8'ler Kalknmakta Olan 8 Ike

D-8, ksaca Developing Eight (Kalknmakta Olan 8 Ike) anlamna gelen sekiz lkeyi ifade eden bir uluslararası kurultur. Bu sekiz lkenin 54. Refahyol Hkmeti Babakan Prof. Dr. Necmettin Erbakannderliinde 1997 ylnda bir araya gelerek oluturmu olduklar uluslararası resm bir organizasyondur. D-8 yelerinin tamam ayn zamanda slam birlii (eski slm Konferans)Tekilatnn da .yeleridir

:D- 8 lkelerinin yaklak nfuslar yledir

,(Endonezya (232 Milyon

),(Malezya (26 Milyon

),(Banglade (135 Milyon

),(Pakistan (180 Milyon

),(ran (67 Milyon

,(Msr (83 Milyon

,(Trkiye (77 Milyon

(Nijerya (150 Milyon

Haziran 1997 tarihinde kurulmu olan D-8'ler, 20. yzyln en nemli olaylarından birisi ve 20. yzyln 21. 15 yzyla en kymetli bir hediyesidir. Yine D-8'lerin kurulmas batan sona harplerle ve atmalarla geen 20. Asrn sonunda, aydnla alan bir kap gibidir

Dnyada artk huzur, bar ve saadetin gerekletirilmesi iin, bir an evvel yanllardan vazgeilmesi dorulara dnlmesi ve 'Yeni bir Dnya'nın kurulmas gerekmektedir ve D-8 hareketi bu manada bir alma olarak deerlendirilmelidir

te 20. Asrn gerekleri, yaanan olaylar, alınmas lazml gelen dersler sonundaki zorunluluk D-8'in douunun gerekesi olmutur

D-8'lerin bayranda yer alan 6 tane yldz D-8'lerin temel ilkelerini sembolize etmektedir. Bu temel ilkeler :unlardr

.1 .Sava deil, bar

.2 .ifte standart deil, adalet

.3 .Smr deil, adil dzen

.4 .atma deil, diyalog

.5 .stnlk deil, eitlik

.6 .Bask ve tahakkml deil, insan haklar hriyet ve demokrasi

Bu ilkelerden her biri 20. Asr boyunca hep yanllarda srar edilmesi ve bu srarn bir fayda vermemesi .yznden, artk dnlmesi gereken dorular gstermektedir

D-8 yeleri, tabii kaynaklar, kalabalk nfuslar ve potansiyel pazarlarından tr kendi blgelerinde ve dnyada nemli konum arz etmektedirler. 22 Ekim 1996 tarihindeki 'Kalknmada birlii Konferans'n izleyen bir dizi hazrlk toplantılarından sonra 15 Haziran 1997 gn stanbul'da yapılan Devlet ve Hkmet bakanlar .zirvesinde D-8'in kuruluu resmen ilan edilmitir

D-8 giriiminin balatılmasındaki ama, byk bir ekonomik potansiyeli, eitli kaynaklar, geni bir nfus ve corafi alan temsil eden 8 lkenin ticari ilikilerinde yeni frsatlar hazırlamak ve eitlendirmek, uluslararası dzeyde karar alma srecine katılm artırmak, daha iyi hayat artları salamak, somut ortak projeler etrafında ekonomik ibirliini gelitirmek ve gelimekte olan lkelerin dnya ekonomisindeki durumların glendirmektir. D-8, ye lkelerin bgesel ve uluslararası rgtlere yeliklerinden kaynaklanan ikili ve ok taraflı taahhtleri .zerinde olumsuz etkisi olmayan bir forumdur

D-8 grubunun zirve toplantılar, yerlerin devlet veya hükümet bakanlarının katılımıyla iki yılda bir kez düzenlenmektedir. 15 Haziran 1997'da İstanbul'da gerçekleştirilen ilk zirvede, faaliyetlerin koordinasyonu sektörler ve ülkelere paylaştırılmıştır. Bu kapsamda sanayi ve salk sektörleri Türkiye'ye; ticaret sektörü Mısır'a; kırsal kalkınma Bangladeş'e; insan kaynaklarının geliştirilmesi Endonezya'ya; telekomünikasyon ve teknoloji sektörleri İran'a; finans, bankacılık ve zelleştirme Malezya'ya; enerji sektörü Nijerya'ya ve tarım sektörü Pakistan'a verilmiştir. D-8 Zirve Toplantıları, kararlarla zere gününce düzenli olarak toplanır ve kurulu hedeflerini takip ederek önemli kararlara ve projeye imza atılır. D-8 ülkelerinin ibirlik anlamında gerçekleştirdikleri en önemli girişimlerden biri 14 Mayıs 2006'da Endonezya'daki 5. Zirve'de imzalanan 'Tercihli Ticaret Anlaşması'dır. Bu anlaşmayla belirli ürünler üzerindeki gümrük vergileri azaltılarak serbest ticaretin içindeki engellerin zamanla en aza indirilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'nin D-8 ülkeleriyle olan ticaret ilişkilerine bakıldığında en çok ihracatın Mısır ve İran ile gerçekleştirildiği, ithalatın ise en çok İran ile yapıldığı görülmektedir. Kasım 2006 itibarıyla İran'a en çok ihracat edilen tekstil ürünleri 88 milyon dolar ile dokümanlık ürünleri olurken, İran'dan alınan tekstil ürünlerinin bantda 13 milyon dolarla yine dokümanlık ürünleri gelir. 2005'te Mısır'a ihracat edilen ürünlerin bantda % 6.3 oranla sentetik suni lifler gelir. Mısır ve Türkiye arasında 1988 yılından itibaren imzalanan anlaşmalar ve protokoller içinde tekstil sektöründe gelişimi ve Türk tekstil firmaların Mısır'da kendi pazarlarını genişletmeleridir.

D-8 Organları

:Devlet ve Hükümet Bakanlar Zirvesi

Devlet/hükümet bakanlarının iki yılda bir gerçekleştirdikleri toplantılardır. D-8'in en üst düzeyde karar alma organıdır.

:Konsey

.ye ülkelerin Dileleri Bakanlarının katılımıyla gerçekleştirilen toplantılardır.

:Komisyon

.ye ülkelerin kıdemli uzmanlarından oluşan ve eğitim almaları için kurulmuş toplantılardır.

:Genel Sekreterlik

D-8 Grubunun almalara sekretarya hizmetleri sunan ve ülkelere arasındaki iletişimi sağlayan Genel Direktörün Türkiye tarafından atanmış bir bürokrati İstanbul'da bulunan merkezinden yürütmekte idi. 2006 Bali Zirvesinden sonra Genel Direktörün görevi Genel Sekreterlik görevine devredilerek gününce bakan Endonezya tarafından devralındı. Genel Sekreterlik Endonezyalı bürokratlardan Dipo Alam yürütmektedir.

D-8'LERİN ZELLEKLERİ

.Yukarıda belirtilen ilişkilerin gerçekleştirilmesi için D-8'lerin aadaki zellikleri büyük ölçüde tamamlanmıştır.

.D-8'ler en yüksek seviyede kırsal bir kuruluştur 1-

Bugün dünyada 197 ülke bulunuyor. Bunların toplam nüfusu 6 milyar civarındadır. Bu 197 ülkenin içinde yaklaşık 30 kadar kalkınmış ülke olup nüfusları yaklaşık 1 milyar civarındadır. Bunlar kendi birliklerini geliştirme ve dünyadaki etkinliklerini arttırmak için G-7'leri yani (Gelişmiş Ülkeler Organizasyonu) kurmuşlardır. Bu G-7'ler (şimdi onlar da G-8 oldular) zaman zaman başkanlar, her yıl da devlet başkanları toplantılarıyla faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bunların içinde kalan 160 kadar gelişmekte olan ve nüfusları 5 milyar olan ülke ise böyle bir tekelata sahip değildirler

te D-8'ler G-8'lere paralel olarak ve fakat gelişmekte olan ülkelerin kurdukları en yüksek seviyede küresel bir dünya kuruluğudur

.D-8'ler G-8'lerle atmak için değil, tam tersine yeni ve adil bir dünyayı birlikte kurmak için tekel etmezler 2-

G-8'lerle kendi aralarında birliki ile dünya üzerindeki etkinliklerini arttırmayı hedeflemektedirler. Halbuki D-8'ler, yukarıda belirtilen temel ilkeleri sadece kendileri için değil bütün insanlık için benimsemeler, bunun için de kuruluşlarından bir yıl sonra G-8'lerle birlikte bir masa etrafında Yeni Bir Dünya'nın kurulması için toplanılmasını programlarına almışlar ve bu amaçla hedefine 2. Yalta Konferansı tanımlamasını yapmışlardır

Bilindiği gibi 2. Dünya Harbinden sonra 1. Yalta Konferansı ile dünya eklenmiştir. Ancak bu eklenme dorular üzerine dayanmadığı için savaş harplerden başka bir sonuç vermedi. Şimdi D-8 projesinde düşünülen bir hedef de 2. Yalta Konferansı ile ve 20. Asrdaki yıllardan alınacak derslerle Yeni Bir Dünya'nın G-8'lerle beraber dorulara dayandırılarak kurulmasını sağlamak, D-8'lerin 6 ilkesini dünyadaki herkes ve her toplum için uygulamak ve beklenen saadet dünyasının kurulmasını temin etmektir

D-8'ler bütün gelişmekte olan ülkeleri kucaklamak ve aynı zamanda sıratla karar alabilen dinamik bir 3-yapıya sahip olmak üzere kurulmuştur

Gelişmekte olan ve nüfuslarının toplam 5 milyar olan 160 ülkenin hepsi ile bir araya gelerek adeta yeni bir Birleşmiş Milletler gibi bir düzenleme ile dinamik bir amaç yapmak pratikte mümkün değildir

Nitekim yine gelişmekte olan ülkelere olan Afrika Birliği, Arap Birliği, Uzakdoğu Asya Birliği, Güney ve Orta Amerika Birliği gibi bazı kuruluşlar bazı faydalı hizmetlerde bulunmalarına rağmen, istenen dinamizm ile alamamakta ve G-8'lere paralel hiçbir gelişme gösterememektedirler

te D-8'ler bir yandan bütün gelişmekte olan ülkeleri kucaklamak, diğer yandan da dinamik bir amaçla mümkün olanı sahip olabilmek için önce 8 ülkenin katılımıyla yola çıkmışlardır

D-8'ler, yeni ülkelerin ilerine karmamak ve her birinin bölgesel anlamlarındaki taahhüt ve haklarına hâle 4-getirmemek temel prensibi ile kurulmuştur

Evrensel bir kuru olan D-8'lerin gelişiyle gelişebilmesi için birbirlerinin ilerine karmaması ilke edinildiği gibi, her birisinin katıldığı bölgesel kuruluşlarla ilişkilerine de saygı göstermek, özumsuz problemlerin ortaya çıkmasına sebebiyet vermemek gerekli görülmüştür

D-8'ler gelişmekte olan bütün ülkelerin birlikte ve hızlı kalkınmalarını, uluslararası münasebetleri tanzim eden 5-mekanizmalara katılımının artırılması ve dünya ekonomisindeki etkinliklerinin geliştirilmesi ve halklarının daha iyi bir yaşam standardına sahip olmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur

D-8'ler birliki ve elbirliki yaptıkları takdirde çok büyük atılım potansiyeline sahiptirler. Bu büyük potansiyeli kendi

.yeleri ve btn insanlk iin gelitirmek D-8'lerin bir dier kurulu amacdr

D-8'ler kurulur kurulmaz btn ye lkelerin dinamiklerini harekete geirerek faydal projeleri sratile .gerekletirmek zere kurulmutur

Hedefleri asndan laf deil i retmeyi benimseyen D-8'ler daha kurulular srasnda hangi sahalarda hangi konulara ncelik vereceklerini uzmanlarıyla aratrmalar yaparak olgunlatrmlar, her bir lkenin hangi .konuda yrta olaca, hangi projelerin gereklemesine nclk yapaca plan ve programa balanmtr

.Bu planlama srasnda Trkiye'ye sanayi sahasnda atlm yapacak projelerin ncl grevi verilmitir

Btn lkeler gibi Trkiye de D-8 projelerine heyecanla sarlm 54. T.C. Hkmeti dneminde bu sahada byk .admlar atlmtr

Btn D-8'ler iin byk nem tayan zirai ilalama uaklarnn retimi projesi, 54. Hkmet dneminde baaryla .sonulandrlan projelerden birisi olmutur

D-8 lkelerinin hedef olarak belirledii btn projeler ye lkelerinin kalknmasna nclk edecek niteliktedir. Bunlarn biran evvel gerekletirilmesi D-8 hedefleri bakmndan gerek o lke halk ve gerekse insanlk iin ok .byk nem tamaktadr

Gelimekte Olan 8 lke (D-8) Ekonomik birlii rgt Genel Sekreteri Seyid Ali Muhammed Musavi, 5 ubat 2014'te geldii Trkiye'de, 'Trkiye'nin D-8'deki rol ok byk, nk organizasyonun 'babas'. Hal-i hazırda .organizasyona katklarndan yararlanyoruz fakat yine de Trkiye'den ok ey bekliyoruz' demitir

Gelimekte olan slam lkeleri iin D-8'in nemine deinen Musavi, bu yl dzenlenecek zirveyle Trkiye'nin yeniden dnem bakan olacan syledi. rgtn alma alanlarında deiiklikler yapmak istediklerine dikkati eken .Musavi, D-8'in blgesel deil kresel bir giriim olduunu vurgulad

rgtn kurulduu 1997 ylnda ye lkelerin toplam ticaret hacminin 20 milyar dolar olduunu bildiren Musav, 'Gnmzde bu rakam 150 milyar dolara ulat. Fakat en nemli hedefimiz, 2018'de 500 milyar dolarlk hedefe ulamak. Ben de bu yzden buradaym. Trkiye'deki bakanlarla ve Trkiye Odalar ve Borsalar Birlii .(TOBB) ile D-8 bnyesindeki ticareti gelitirmek iin grtm'diye konutu

Trkiye'nin D-8'deki rol ok byk, nk organizasyonun 'babas'. Halihazırda organizasyona katklarndan" yararlanyoruz fakat yine de Trkiye'den ok ey bekliyoruz. Bu sene, D-8'in dokuzuncu zirvesinden nce Trkiye'de ticaret, turizm, enerji, ulam ve tarm alanlarında bakanlar dzeyinde bir toplant yapmay dnyoruz. Zirvenin de Trkiye'de gerekletirilecek olmas beklentilerimizi artryor. Tabii ki zirveden nce, yine komisyon yelerinin ve dileri bakanlarnn katld konsey toplantlar da olacak. Zirvenin nemi asndan .ok verimli geceini umuyorum.' Demitir

D-8 Kalknmakta olan Sekiz Devlet kuruluu, btn mktesebat ile kurulacak slm Birlii iinde yer alarak konusu ilgili ayn grev ve fonksiyonu daha etkili bir ekilde yerine getirmeli ve slm Birliinin kurumlar ve .toplumlar kalknmasn hzla gerekletirecek admlar atmaldr